

Програм заштите од буке
у општини Ириг
2024-2027

Садржај

Садржај	i
Значење скраћеница.....	ii
1. Увод.....	1
2. Процес израде Програма заштите од буке у општини Ириг	2
3. Законодавни оквир и документа развојног планирања и јавних политика од значаја за израду ПЗБ у општини Ириг	4
4. Преглед и анализа постојећег стања	6
4.1 Положај и територијални оквир	6
4.2 Економски развој, инфраструктура и заштита животне средине	8
<i>Економски развој и структура привреде.....</i>	<i>9</i>
<i>Саобраћајна инфраструктура</i>	<i>10</i>
<i>Заштита животне средине.....</i>	<i>11</i>
4.3. Бука у животној средини на територији општине Ириг.....	12
4.4 Проиоритетни развојни правци општине Ириг.....	14
4.5 SWOT анализа постојећег стања везано за заштиту од буке у животној средини	15
5. Визија	16
6. Посебни циљеви, мере и план активност ПЗБ у општини Ириг	18
6.1 Посебни циљеви.....	18
<i>Циљ 1: Одређивање акустичких зона на територији општине Ириг</i>	<i>18</i>
<i>Циљ 2: Мониторинг буке.....</i>	<i>19</i>
<i>Циљ3: Едукација субјеката заштите од буке и становништва о правима и обавезама везано за заштиту од буке и јачање капацитета општине Ириг</i>	<i>19</i>
6.2 Мере и план активности за постизања циљева ПЗБ у општини Ириг	20
7. Овир за спровођење Програма заштите од буке у општини Ириг	25
<i>Праћење спровођења</i>	<i>25</i>
<i>Вредновање.....</i>	<i>25</i>
<i>Извештавање</i>	<i>26</i>
8. Прилози	26

Значење скраћеница

ЈЛС	Јединица локалне самоуправе
ЗПС РС	Закон о планском систему Републике Србије 2018
ПЗБ	Програм заштите од буке
ЗЗЖС	Закон о заштити животне средине
ЗЗБЖС	Закон о заштити од буке у животној средини
SWOT	Матрица планирања
СМАРТ	Принцип дефинисања циљева
АПВ	Аутономна покрајина Војводина
ПРОИ	Програм развоја општине Ириг 2023-2030.
ППОИ	Просторни план општине Ириг
ПППНФГ	Просторни план подручја посебне намене „Фрушка гора“
ПДРБКИВ	План детаљне регулације болничког комплекса на Иришком венцу-
СЛОС	Службени лист општина Срема

1. Увод

Правни основ за израду Програма заштите од буке (ПЗБ) у општини Ириг је Одлука (број: 141-401-7694/2023-01 од 19.09.2023.године) Покрајинског секретаријата за регионални развој, међурегионалну сарадњу и локалну самоуправу Аутономне покрајине Војводине (АПВ) који је донео одлуку о финансирању израде докумената јавних политика у форми секторских стратегија, програма, планова и акционих планова за јединице локалне самоуправе (ЈЛС) са подручја АПВ из домена изворне надлежности на основу резултата избора пројеката поднетих на Јавном позиву.

Документ је израђен у складу са Законом о планском систему Републике Србије – ЗПС РС("Службени гласник РС", број 30/2018.)¹ и Уредбом о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика ("Службени гласник РС", број 8/2019.)². Усвајањем ЗПС РС уређује се обавеза ЈЛС да, у складу са дефинисаном методологијом и уједначеним општим приступом, планира, уређује и управља јавним пословима у својој надлежности, од интереса за локално становништво (Закон о локалној самоуправи, "Службени гласник РС", број 129/2007, 83/2014 - др. закон, 101/2016 - др. закон, 47/2018 и 111/2021 – др. закон)³. У ЗСП Републике Србије наведена обавеза је стављена у јасан системски оквир, јасно утврђена методологија, истичући транспарентност процеса кроз укључивање локалних актера и организовање јавне расправе.

Програм заштите од буке (ПЗБ) у општини Ириг је документ јавне политике јединице локалне самоуправе (ЈЛС) којим се конципира заштита становништва од буке у животној средини као део интегралног система заштите животне средине (ИСЗЖС) ради остваривање права човека на живот и развој у здравој животној средини уз уравнотежен однос привредног развоја и животне средине. Програм заштите од буке у општини Ириг је документ ЈЛС у коме се дефинишу циљеви и мере заштите од буке у животној средини које ће се спроводити у периоду од 2024-2027. године чије остваривање ће се пратити посредством плана активности за реализацију мера који је интегрални део ПЗБ у општини Ириг. У оквиру плана активности за сваку меру остваривања циљева заштите од буке дефинисан је период реализације као и надлежне институције за спровођење мера и потенцијални извори финансирања.

Израда ПЗБ у општини Ириг је спроведена у неколико фаза, водећи рачуна о позитивном законодавству којим се уређуја заштита од буке и усклађености са документима развојног планирања и јавних политика на националном, регионалном и локалном нивоу. Након анализе законодавног оквира и доступних докумената развојног планирања и јавних политика, од значаја за ПЗБ у општини Ириг, анализирани су меродавни показатељи постојећег стања, везано за заштиту од буке, изведени су закључци који су приказани и SWOT⁴ матрицом која је поред идентификације кључних проблема омогућила процену потреба на основу којих је формулисана Визија и посебни циљеви у складу са циљевима докумената развојног планирања, јавних политика и законодавног оквира везано за заштиту од буке у животној средини, чије спровођење је планирано применом предвиђених мера. Циљеви

¹ <https://pravno-informacioni-sistem.rs/SIGlasnikPortal/eli/rep/sgrs/skupstina/zakon/2018/30/1/reg>.

² <https://pravno-informacioni-sistem.rs/SIGlasnikPortal/eli/rep/sgrs/vlada/uredba/2019/8/9/reg>

³ <https://pravno-informacioni-sistem.rs/SIGlasnikPortal/eli/rep/sgrs/skupstina/zakon/2007/129/2/reg>

⁴ Strengths(Снаге) Weaknesses(Слабости) Opportunities(Шансе) Threats(Претње)

Програма заштите од буке у општини Ириг постављени су у складу са SMART⁵ принципима и у реалном броју које ће ЈЛС моћи да спроведе у планском периоду од 3 године. За све мере које доприносе остваривању циљева (одређивање акустичних зона на територији општине Ириг, мониторинг буке, обука субјеката заштите од буке о правима и обавезама везано за заштиту од буке и јачање капацитета општине Ириг Ириг) дати су показатељи учинка у односу на постојеће стање, субјекти заштите од буке који доприносе реализацији мера, као и извори финансирања. Од суштинске важности за достизање жељеног стања, на основу формулисане визије, и постизање дефинисаних циљева ПЗБ у општини Ириг је посвећеност свих субјеката заштите од буке у реализацији предвиђених активности на територији ЈЛС, међусекторска сарадња и координација секторских политика, уз свеобухватни дијалог, као и креирање окружења које ће омогућити ефективно спровођење мера. Ради транспарентности у процесу израде документа општина Ириг је, у складу са ЗПС РС и Статутом општине (члан 103 и 104) организовала јавну расправу о предлогу ПЗБ у трајању од 15 дана. Стручна подршка и консултантске услуге при изради ПЗБ у општини Ириг пружене су од стране Универзитета Едуконс, на основу Уговора о јавној набавци услуга избора консултанта за израду планске документације број 141-404-303/2023-04 од 31.10.2023. године, закљученог 06.11.2023. године у Новом Саду између Покрајинског секретаријата за регионални развој, међурегионалну сарадњу и локалну самоуправу, АПВ и Универзитета Едуконс у Сремској Каменици (редни број ЈН 0004/2023).

2. Процес израде Програма заштите од буке у општини Ириг

Почетак израде ПЗБ у општини Ириг практично је почео доношењем одлуке Покрајинског секретаријата за регионални развој, међурегионалну сарадњу и локалну самоуправу АПВ који је донео одлуку о финансирању документа ЈЛС. Почетна фаза обухватила је припрему и организацију израде ПЗБ у општини Ириг као и дефинисање садржаја документа у складу са ЗПС РС. Друга фаза процеса израде плана реализована је прикупљањем података и информација из на основу којих је дат приказ постојећег стања и анализа доступних података на територији ЈЛС. Примарни подаци прикупљени су директно од представника општине Ириг и са званичног интернет портала општине, док су као извори секундарних податак званичне базе података Републике Србије и АПВ, позитивно законодавство везано за заштиту од буке као део интегралног система заштите животне средине и друго.

На основу прегледа и анализе података изведени су закључци постојећег стања везано за заштиту од буке који су приказани SWOT матрицом. У складу са прегледом и анализом постојећег стања а ради остваривања основног циља ПЗБ у општини Ириг дефинисани су визија и посебни циљеви који су прецизни, мерљиви, прихватљиви, реални и временски одређени. Приоритизација циљева и њихов реалан и ограничен број је у складу са ЗПС РС и омогућава њихово спровођење од стране ЈЛС у току планског периода водећи рачуна о свим начелима управљања системом јавних политика (Члан 3, ЗПС РС). Пошто се програмом разрађују посебни циљеви стратегија или неког другог планског документа, идентификоване су посебно разрађене мере које су тесно повезане и чијим спровођењем ће се остварити посебни циљеви који су пројекција жељеног стања Ради праћења остваривања посебних циљева ПЗБ у

⁵Specific(прецизни), Measurable(мерљиви), Achievable(остварљиви), Realistic(реални), and Timely (временски одређени)

општини Ириг израђен је план активности реализације мера који обухвата период реализације, показатеље учинка, надлежне институције и потенцијалне изворе финансирања На нацрт ПЗБ у општини Ириг организована је јавна расправа у складу са Статутом општине⁶ након чега је усвојена коначна верзија Програма заштите од буке у општини Ириг за период 2024.-2027. година

Слика 1. Шематски приказ процеса израде ПЗБ у Општини Ириг

⁶ Статут општине Ириг (“Службени лист општина Срема(СЛОС)“, број 10/2019):

<https://www.irig.rs/sr/statut-opstine-irig>

3. Законодавни оквир и документа развојног планирања и јавних политика од значаја за израду ПЗБ у општини Ириг

Правни основ који прописује надлежност ЈЛС за доношење Програма заштите од буке у општини Ириг за период од 2024. до 2026. године произилази из позитивног законодавства и документа развојног планирања релевантног за заштиту од буке у животној средини:

- **Закон о заштити животне средине – ЗЗЖС** ("Службени гласник РС", бр. 135 од 21. децембра 2004, 36 од 15. маја 2009, 36 од 15. маја 2009 - др. закон, 72 од 3. септембра 2009 - др. закон, 43 од 14. јуна 2011 - УС, 14 од 22. фебруара 2016, 76 од 12. октобра 2018, 95 од 8. децембра 2018 - др. закон)⁷ уређује интегрални систем заштите животне средине којим се обезбеђује остваривање права човека на живот и развој у здравој животној средини и уравнотежен однос привредног развоја и животне средине у Републици Србији. Одрживо управљање природним вредностима и заштита животне средине уређују се овим законом, посебним законима и другим прописима;
- **Закон о заштити од буке у животној средини – ЗЗБЖС** ("Службени гласник РС", број 96 од 8. октобра 2021)⁸ уређује: субјекте заштите животне средине од буке; мере и услови заштите од буке у животној средини; мерење буке у животној средини; приступ информацијама о буци; надзор и друга питања од значаја за заштиту животне средине и здравље људи. Одредбе овог закона односе се на буку у животној средини којој су изложени људи посебно у изграђеним подручјима, јавним парковима или другим тихим зонама у агломерацијама, у тихим зонама изван насеља, у близини школа, болница и других објеката, зона осетљивих на буку, а која потиче од рада извора буке у смислу овог закона;
- **Правилник о методологији за одређивање акустичких зона** („Службени гласник РС“, број 72 од 8. октобра 2010.)⁹ ближе прописује методологију за одређивање акустичких зона. Јединица локалне самоуправе предузима мере за заштиту становништва од буке у животној средини и у том циљу одређује акустичке зоне у насељу, као и граничне вредности индикатора буке у тим зонама, у складу са законом којим се уређује заштита од буке у животној средини;
- **Уредба о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини** ("Службени гласник РС“, број 75 од 20. октобра 2010.)¹⁰ прописује индикатори буке у животној средини, граничне вредности, методе за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке на здравље људи;

⁷ <https://pravno-informacioni-sistem.rs/eli/rep/sgrs/skupstina/zakon/2004/135/8/reg>

⁸ <https://pravno-informacioni-sistem.rs/SIGlasnikPortal/eli/rep/sgrs/skupstina/zakon/2021/96/5/reg>

⁹ <https://pravno-informacioni-sistem.rs/eli/rep/sgrs/ministarstva/pravilnik/2010/72/8/reg>

¹⁰ <https://pravno-informacioni-sistem.rs/eli/rep/sgrs/vlada/uredba/2010/75/4/reg>

- **Правилник о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке у животној средини** ("Службени гласник РС", број 139 од 16. децембра 2022.)¹¹ ближе прописује методе мерења буке, садржина и обим извештаја о мерењу буке у животној средини. Методе мерења буке у животној средини су утврђене стандардима SRPS ISO 1996-1 и SRPS ISO 1996-2;
- **Статут општине Ириг** ("Службени лист општина Срема", број 10/2019) у складу са законом уређује између осталог права и дужности општине Ириг, начин управљања грађана пословима из надлежности општине Ириг, спровођење поступка јавне расправе, и друго. У складу са Уставом и законом надлежности општине Ириг су доношење буџета, доноси програме и планове, стара се о заштити животне средине, прописује прекршаје за повреде општинских прописа и друго.

Документа развојног планирања и јавних политика које се директно или посредно односе на заштиту од буке у општини Ириг су:

- **Просторни план општине Ириг- ППОИ** ("Службени лист општина Срема", број 31/2021 и 38/2021)¹² дефинише временски хоризонт од 10 година за усмеравање просторног развоја општине Ириг. У визији и циљевима просторног развоја у оперативном циљу заштита животне средине наводи се потреба успостављања континуираног праћења буке као једног од чинилаца животне средине док се у правилима уређења за услове и мере заштите од буке наводи да је, у складу са ЗЗБЖС, општина Ириг у обавези да изврши акустичко зонирање на својој територији, одреди мере забране и ограничења у складу са Законом, донесе локални акциони план заштите од буке у животној средини, обезбеди и финансира мониторинг буке у животној средини, те да врши надзор и контролу примене мера заштите од буке у животној средини;
- **План развоја општине Ириг за период 2023-2030 – ПРОИ** (Одлука број 001-011-65/2023, усвојена 15.12.2023. од стране Скупштине општине Ириг)¹³ је кључни стратешко- плански документ који ће у планском периоду бити главна смерница за даљи развој општине Ириг којим је дат свеобухватни приказ развоја ЈЛС кроз четири приоритетне области од којих је једна и заштита животне средине. У SWOT матрици постојећег сатња усвајање ППОИ је наведено као једна од предности а недостатак мониторинга буке је једна од слабости;
- **Програм заштите животне средине АПВ за период 2016-2025. године** ("Службени лист. АП Војводине", бр. 10/2016)¹⁴ истакнут је значај интегрисања проблема заштите животне средине у друге секторске политике и усклађивањем различитих интереса. Као један од

¹¹ <https://pravno-informacioni-sistem.rs/SIGlasnikPortal/eli/rep/sgrs/ministarstva/pravilnik/2022/139/15>

¹² <https://www.irig.rs/opshtinska-uprava/sluzba-zastitazs/i-prostorni-plan-opshtine-irig>

¹³ <https://www.irig.rs/ckfinder/userfiles/files/zaključak%20o%20usvajanju%20plana.pdf>

¹⁴ <https://www.ekourbapv.vojvodina.gov.rs/wp-content/uploads/2018/12/PROGRAM-ZASTITE-ZIVOTNE-SREDINE-APV-ZA-PERIOD-2016-2025..pdf>

међусекторских узрока деградације животне средине наведена је и бука која представља значајан фактор ризика у животној средини. Основни циљ утврђивања и праћења нивоа буке је заштита здравља људи и очување и унапређивање стање животне средине а њено праћење;

- **Просторни план подручја посебне намене „Фрушка гора“-ПППНФГ-** (“Службени Лист АПВ“, бр.8/2019) даје плански основ за просторни развој дефинисањем активности у области, пре свега, заштите природе, културног наслеђа, туризма и руралног развоја. У оквиру мера заштите од буке наведене су обавезе ЈЛС везано за мере и услове заштите од буке;
- **Извештај о стратешкој процени утицаја плана детаљне регулације болничког комплекса на Иришком венцу на животну средину**¹⁵ као мере заштите од буке наводи да ниво буке унутар предметног простора треба усагласити са захтевима Уредбе о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини, који се односи на граничне вредности индикатора буке на отвореном простору „подручја за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта, културно-историјске локалитете, велике паркове“ износе 50 dBA током дана, односно 40 dBA за ноћни период.
- **План детаљне регулације болничког комплекса на Иришком венцу-ПДРБКИВ**¹⁶ у општим и посебним циљевима наведено је одрживо коришћење природних ресурса, успостављање интегралног ситета управљања и контроле животне средине путем мониторинга за ваздух, воду и земљиште у јединицама локалне самоуправе, биомониторинга у заштићеном подручју и мониторинга буке. Такође укупан индикатор буке је обухваћен индикаторима стратешке процене и наведено непостојање мониторинга буке у животној средини на простору обухвата плана.

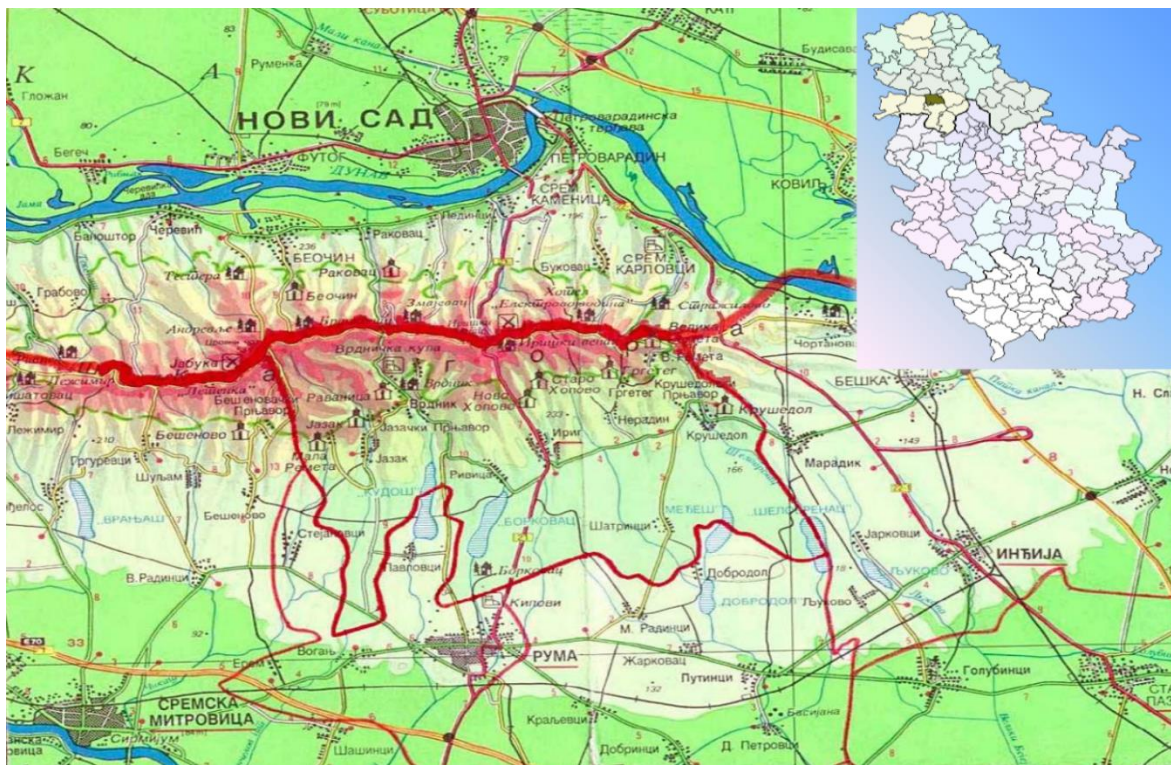
4. Преглед и анализа постојећег стања

4.1 Положај и територијални оквир

Општина Ириг је јединица локалне самоуправе у Републици Србији која се налази у централном делу Срема, на јужним обронцима Фрушке горе. Са површином од 226 km², убраја се у групу мањих војвођанских општина а градско насеље Ириг налази се на највећој надморској висини од свих седишта ЈЛС у АПВ. Општина Ириг заузима 25% Националног парка "Фрушка Гора" и граничи се са општинама Рума, Сремска Митровица, Беочин, Сремски Карловци и Инђија.

¹⁵ Сагласност на извештај о стратешкој процени утицаја плана детаљне регулације болничког комплекса на Иришком венцу на животну средину, бр.Е-2824/1 од априла 2023.године урађен од стране ЈП“Завод за урбанизам Војводине“, (број 002-501-30/2023, 27.06.2023 Ириг) (“Службени лист општина Срема бр. 21/23)

¹⁶ План детаљне регулације болничког комплекса на Иришком венцу на животну средину (Одлука о доношењу Плана број: 001-011-33/2023, 03.08.2023 Ириг) (“Службени лист општина Срема бр. 21/23).

Слика 2. Географски положај општине Ириг¹⁷

Територију општине Ириг чини 12 насеља: Велика Ремета, Врдник, Гргетег Добродол, Ириг, Јазак, Крушедол Прњавор, Крушедол Село, Мала Ремета, Нерадин, Ривица, Шатринци на подручју следећих катастратских општина: Банковци, Велика Ремета, Врдник, Гргетег Добродол, Ириг, Јазак Село, Јазак Прњавор, Крушедол Прњавор, Крушедол Село, Мала Ремета, Нерадин, Ривица, Шатринци¹⁸. На територији општине Ириг према, подацима из 2022. године (витална статистика, РЗС)¹⁹, живи 9331 становника, док је број становника 2021. био 9676. У односу на период од 1961. - 2021. године број становника је смањен за 33,6%. Када је у питању старосна структура становништва, према подацима из 2021. године, просечна старост у општини Ириг износи 46,3 године, што се сматра неповољном статистиком и слична је као на нивоу Сремске области где просечна старост износи 44,5 година и просечном старошћу у Републици Србији која износи 44,9 година²⁰.

¹⁷ Извор: Стратегија одрживог развоја општине Ириг 2008-2018

¹⁸ Извор: Статут општине Ириг (“ Службени лист општина Срема“, број 10/2019)

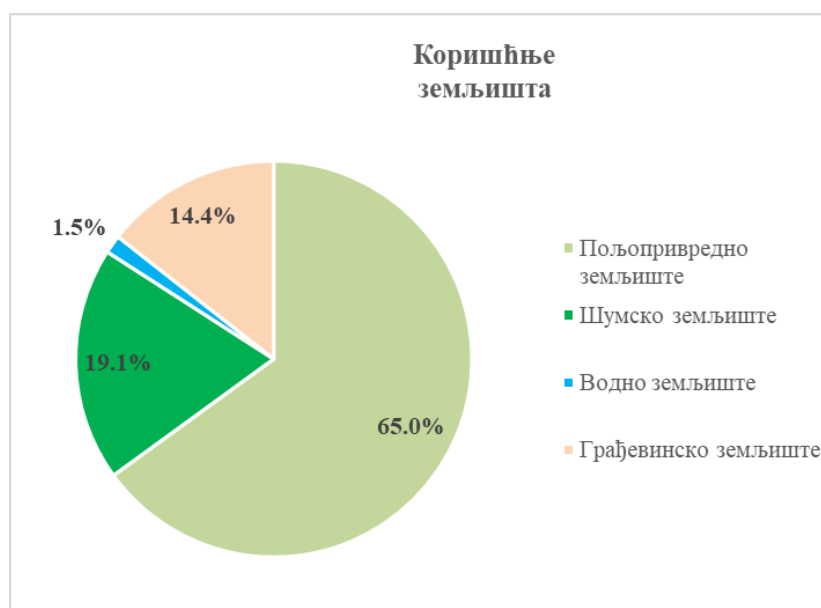
¹⁹ <http://devinfo.stat.gov.rs/SerbiaProfileLauncher/>

²⁰ Извор о смањењу број становника: [ПРОИ](#)

Слика 3. Локације насељених места на територији општине Ириг²¹

На основу ППОИ на подручју општине заступљено је пољопривредно земљиште, шуме и шумско земљиште, воде и водно земљиште и грађевинско земљиште од чега је око 65% пољопривредно земљиште. Општина Ириг располаже са свега 11853 ха коришћеног пољопривредног земљишта, више него дупло мање од било које општине Сремске области, значајан је удео рељефа који има карактеристике планинског предела.

Слика 4. Процентуална заступљеност коришћења земљишта територији општине Ириг²²

4.2 Привредни развојинфраструктура и заштита животне средине

Територија општине Ириг налази се на главној прометници магистралног пута Нови Сад - Шабац, у близини железничких веза и аутопутева. Општина је повезана са Новим Садам и Београдом путем који пролази кроз централни део општине Ириг (пут Нови

²¹ Мапа: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/0c/Irig_mun.png

²² Извор података: ППОИ

Сад – Ириг – Рума), који се надовезује на аутопут Београд – Загреб који је од центра општине Ириг удаљен 18 km.

Економски развој и структура привреде

Званични статистички подаци за праћење стања и развоја у Републици Србији на нивоу општина (у бази DevInfo републичког завода за статистику Србије)²³ за општину Ириг у периоду 2020-2023. указују на пораст броја предузетника. У истом периоду број затворених привредних друштава је у порасту а број новоснованих је исти у 2022. и 2023. Како је наведено у ПРОИ²⁴ подаци Агенције за привредне регистре, број регистрованих привредних друштава на 1000 становника у периоду 2019-2021. је прилично уједначен, док број привредних друштава на 1000 становника општине Ириг (просек 2019-2021.) износи 16,33 и виши је од просека Сремске области који за исти период износи 14,24. Нето ефекат оснивања нових привредних друштава у 2021. години (3,3) указује на значајан раст у односу на раније године када није прелазило 1.8), и значи да се на 10 угашених привредних друштава отвори 33 нова, што је више од нивоа Сремске области (просек 2017-2021. износи 1,67).

Када је у питању број предузетника на 1000 становника, евидентан је раст. У 2021. години, број предузетничких радњи на 1.000 становника износи 49, што је за око 35% више од просека Сремске области, (36,5 предузетника / 1.000 становника). Нето ефекат оснивања нових предузетника континуирано расте (уз благи пад у 2020. години – ситуација са Ковид пандемијом), и у 2021. вредност показатеља је 2,2, што значи да се на 10 угашених предузетничких радњи, отвори 22 нове.

Слика 5. Однос угашених и новоснованих привредних друштава и предузетника у општини Ириг²⁵

Два најзначајнија развојна сектора општине Ириг су пољопривреда и туризам за које су због природних карактеристика и географског положаја, природни ресурси један од најважнијих ресурса. Најзначајније пољопривредне области су виноградарство и воћарство, док ратарство заузима највећи део површина. За област пољопривреде и руралног развоја у општини Ириг задужена је „Служба за привреду и локални економски развој“, која обавља и различите друге активности. Како се пољопривреда

²³ <http://devinfo.stat.gov.rs/SerbiaProfileLauncher/>

²⁴ <https://www.irig.rs/ckfinder/userfiles/files/Плана%20развоја%20општине%20Ириг%202023-2030.pdf>

²⁵ Извор: Агенција за привредне регистре

сматра веома битном привредном активношћу на територији општине Ириг, од значаја је добро постављена одговорност у оквиру организационе структуре Општине за ову област.

Туризам као привредна делатности је на територији општине Ириг препознат као један од приоритета и носилаца економског развоја заједнице. То је последица чињенице да општина Ириг има добар географски положај, да добрим делом своје територије припада Националном парку Фрушка гора и да се налази у близини највећих туристичких емитивних центара Београда и Новог Сада. Основу развоја туризма представља бањско-рекреативни туризам са бањом Врдник. Према Стратегији развоја туризма Републике Србије 2016 – 2025., општина Ириг препозната је у оквиру туристичке дестинације "Нови Сад, Фрушка гора и Сремски Карловци". Национални парк представља највеће ограничење, али и највећи ресурс за развој туризма подручја. Ограничења се односе на рестриктивне мере развоја инфраструктуре, градње, аграрних активности у зависности од степена заштите одређених делова Националног парка. Са друге стране, постојећа инфраструктура у зони заштите омогућава добре услове за развој туристичких производа.

Водеће гране у развоју индустријске производње су прехранбена индустрија, метална и индустрија грађевинских материјала. Развој прехранбене индустрије заснива се на преради воћа и грожђа, производњи сточне хране и кланици. Метална индустрија сконцентрисана је углавном у Врднику где послују предузећа за производњу опреме, прибора и машина, сечење материјала воденим млазом и др. Индустрија грађевинског материјала и њен развој засновани су на постојећем сировинском потенцијалу, пре свега глини, на бази које је подигнута циглана у Иригу, која је у приватном власништву. Највећи привредни потенцијал има свакако прерађивачка индустрија пољопривредних производа, и на истој би требао да буде заснован будући развој.

Саобраћајна инфраструктура

Општина Ириг је због свог специфичног географског положаја оријентисана искључиво на друмски саобраћај. На основу ПРОИ, укупна дужина путева на територији ЈЛС је 109 км (38 км су државни путеви I и II реда) а будући концепт друмског саобраћаја је замишљен као систем саобраћајних капацитета различитог хијерахијског нивоа који ће задовољити како захтеве високог комфора, тако и висок ниво интернасељског повезивања уз оптимално опслуживање атара сировинског залеђа, као значајног извора привредних активности на територији општине Ириг. Густина путева се није значајно мењала на територији општине Ириг.

Кроз општину Ириг пролазе државни путеви IB реда, као и државни путеви IIБ реда. Државни пут IB реда бр. 21 (М-21), Нови Сад – Ириг – Рума – Шабац – Коцељева – Ваљево – Косјерић – Пожега – Ариље – Ивањица – Сјеница, се утврђује у оквиру новог путног коридора, као вишетрачни пут на основном путном правцу ДП бр.12 (М-7) – Е-75 - Нови Сад – Рума – Шабац – Лозница – граница БиХ. Овај путни коридор проистиче из ППРС и РПП АПВ и као такав пренет у оквиру деоница које се налазе на територији општине Ириг. Такође је утврђен оптималан број и врста раскрсница узимајући у обзир да се ради о вишетрачном путу који захтева комплексније сагледавање саобраћајних, просторних, урбанистичких и других услова укрштања. Основни циљ реализације овог путног правца је побољшања саобраћајних услова (проточност и еколошки аспект) и геометријских елемената пута (безбедност кретања), посебно у делу око насеља Ириг (обилазница) и у оквиру НП Фрушка Гора (тунел Иришки Венац).

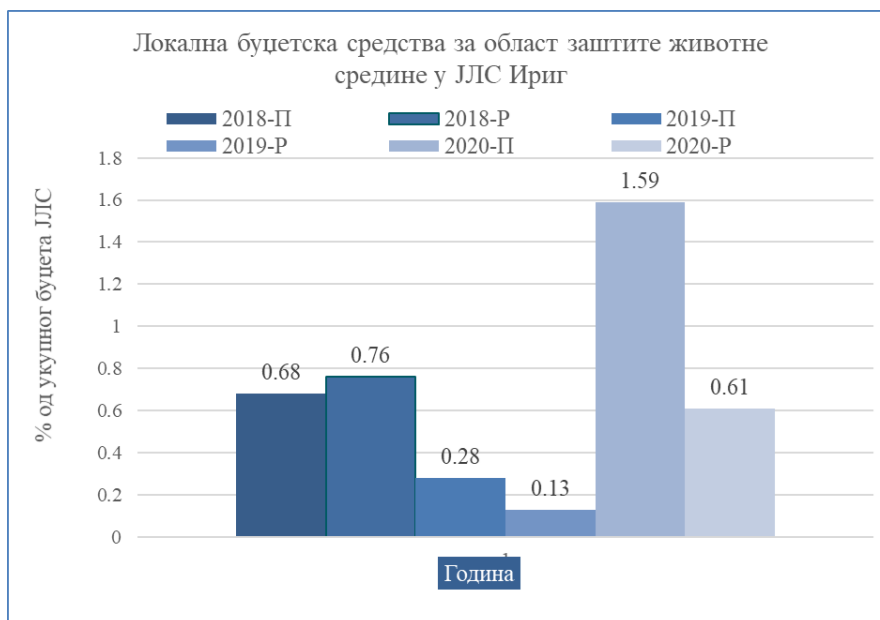
Такође државни пут IIб реда бр. 313 (Р-130)1, Раковац – Змајевац – Врдник - Ириг- Крушедол - Марадик - веза са државним путем 100 се задржава у оквиру утврђеног

коридора (наслеђене трасе атарских путева) са низом елемената који угрожавају безбедност одвијања саобраћаја и утичу на отежану проходност током зиме те је потребна реконструкција да би се довео на потребан ниво услуге државног пута II реда.

Државни пут II реда бр. 314 (Р-106)1, Ердевик – Бингула – Чалма – Манђелос - Велики Радинци - Рума - веза са државним путем 120, само мањим делом пролази кроз општину Ириг (око 2 km), задржава се у оквиру постојећег коридора уз побољшање елемената у функцији квалитетнијег међуопштинског повезивања (Шид – Сремска Митровица – Ириг – Рума – Стара Пазова).

Заштита животне средине

Површина општине Ириг под шумом је 25,9%, што представља један од показатеља Циља одрживог развоја живот на земљи 15.1.1 - површину под шумама као удео у укупној копненој површини. Иако је показатељ виши него у већини општина на територији АПВ нешто је нижи од показатеља на нивоу Републике Србије који износи 31,1% (извор: РЗС). Како је наведено у ПРОИ, значај области заштите животне средине, се може проценити на основу удела издвајања кроз локални буџет Општине. Издвајања из локалног буџета за Програм 6 - Заштита животне средине износе у просеку 0,5% од укупног буџета Општине, што је значајно испод просека (2,83%) проценат учешћа програма у укупном буџету општине и што указује да општина Ириг мора да издваја више средстава за активности везане за очување животне средине. Буџетска средства за програм заштите животне средине ЈЛС се троше на: управљање заштитом животне средине, заштиту природе и управљање осталим врстама отпада и слично. Поред тога уочљив је пад реализације буџета у односу на планирани у 2019. и 2020. години.

Слика 6. Однос планираног (П) и реализованог (Р) буџета за заштиту животне средине у Ириг

4.3. Бука у животној средини на територији општине Ириг

У складу са Законом о заштити животне средине Републике Србије²⁶ систем заштите животне средине чине мере, услови и инструменти за спречавање, контролу, смањивање и санацију свих облика загађивања животне средине и да се, у складу са тим законом, посебним законима и другим прописима уређује и заштита од буке.

Основни извори буке у животној средини на територији општине Ириг су друмски саобраћај, централни садржаји (угоститељски објекти у Иригу и Врднику), односно бука из сеоских тусистичких домаћинстава и категосисаних смештаја најчешће у винекд зонама, индустријска зона на уласку у Ириг и извођење радова на изградњи Фрушкогорског коридора и пробијању тунела. Укупан број возила која дневно прођу кроз Ириг државним путем Ib реда бр. 21 (Шабац- Рума- Нови Сад) је 15000 од чега је преко 5000 теретних возила што је једна од црних тачака буке . Поред тога, кроз насеља Ривица и Врдник пролазе возила државним путем Ib реда бр. 313 (Марадик-Врдник) који пролази кроз насеља Крушедол Прњавор, Крушедол Село и путем за насеље Нерадин. Иако на територији општине Ириг није успостављен континурани мониторинг буке, велики проценат становништва изложен је негативним последицама, због прекорачења граничних вредности (Табела 1) за највиши ниво буке према намени простора.

Табела 1. Граничне вредности индикатора буке на отвореном простору²⁷

АЗ*	Намена простора у складу са документима развојног планирања	Највиши дозвољени ниво буке у dB (A)**	
		дан	ноћ
1	Подручја за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта, културно-историјски локалитети, велики паркови	50	40
2	Туристичка подручја, кампови и школске зоне	50	45
3	Чисто стамбена подручја	55	45
4	Пословно-стамбена подручја, трговачко-стамбена подручја и дечја игралишта	60	50
5	Градски центар, занатска, трговачка, административно-управна зона са становима, зона дуж аутопутева, магистралних и градских саобраћајница	65	55
6	Индустријска, складишна и сервисна подручја и транспортни терминали без стамбених зграда	На граници ове зоне бука не сме прелазити граничну вредност у зони са којом се граничи	

* АЗ – акустичка зона ²⁸, ** Граничне вредности за највиши ниво буке се односе на укупну буку која потиче од свих извора буке на посматраној локацији у табели су

²⁶ ЗЗЖС

²⁷ Извор: [Уредба о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке.](#)

[узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини](#)

пондерисани еквиваленти ниво одређен за одговарајући референтни временски интервал а ознака је LAeq,T – А.

Закон о заштити од буке у животној средини²⁹ дефинише буку као сваки нежељен или штетан звук емитован на отвореном или у затвореном простору, који је производ активности људи (Члан 4) и надлежности и обавезе субјеката заштите од буке у животној средини која укључује и обавезу да међусобно сарађују у доношењу одлука и спровођењу мера заштите од буке. Поред Републике Србије, Аутономне покрајине и ЈЛС субјекти заштите од буке су правна лица и предузетници, који у обављању привредне делатности емитују буку, као и власници, управљачи главних путева и концесионари (главних путева, главних железничких пруга и главних аеродрома) извора буке (правна лица), научне и стручне организације, удружења, грађани и друго. Између осталог, надлежности и обавезе Министарства надлежног за послове заштите животне средине и Аутономне покрајине су утврђивање мера (акустичко зонирање, и израда стратешких карата заштите од буке са акционим плановима,) и услова звучне заштите у плановима, програмима и пројектима, укључујући и оне на које даје сагласност у поступку стратешке процене утицаја, процене утицаја пројеката на животну средину, односно у поступку издавања интегрисане дозволе за рад постројења и активности као и вршење надзора и контроле примене мера заштите од буке у животној средини за све објекте за које дозволу за изградњу издаје надлежни републички или покрајински орган.

Правна лица која обављањем својих делатности утичу или могу утицати на изложеност буци изнад граничних вредности дужна су да обезбеде учешће у трошковима заштите од буке у животној средини у оквиру инвестиционих, текућих и производних трошкова, праћење утицаја своје делатности на буку и спровођење одговарајућих мера заштите од буке. Обавезе управљача главних путева (јавни пут односно државни или међународни са просечним годишњим протоком саобраћаја већим од три милиона возила) су у обавези да израђују и ревидирају стратешке карте буке и акционе планове и обезбеде мониторинг буке. При пројектовању грађења и реконструкције објеката саобраћајне инфраструктуре, индустријских објеката, стамбених, стамбено-пословних и пословних објеката носилац пројекта дужан је да предвиди и спроведе мере звучне заштите у складу са важећим законодавним оквиром.

Надлежности и обавеза ЈЛС (члан 9, ЗЗБЖС) обухватају акустично зонирање, финасирање и спровођење мониторинга буке, надзор над спровођењем мера, услови заштите од буке за планове, програме и пројекте за које даје сагласност и друго. У већини докумената развојног планирања (ППОИ, ППППНФГ, Извештај о стратешкој процени утицаја плана детаљне регулације болничког комплекса на Иришком венцу на животну средину) наводе се обавезе општине Ириг везано за заштиту од буке у животној средини које, поред акустичког зонирања на својој територији, обухватају и одредђивање мера забране и ограничења у складу у законским оквирима према намени простора, доношење локалног акционог плана заштите од буке у животној средини, обезбеди и финансира мониторинг буке у животној средини³⁰, те да врши надзор и контролу примене мера заштите од буке у животној средини и спроводи казнену политику у складу са својим надлежностима. У Програму развоја општине Ириг за период 2023.-2030. године у табели која приказује SWOT матрицу прегледа и анализе постојећег стања, за област инфраструктура и заштита животне средине, недостатак

²⁸ [Правилник о методологији за одређивање акустичких зона](#)

²⁹ [ЗЗБЖС](#)

³⁰ [Правилник о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке у животној средини](#)

мониторинга буке је наведен као слабост мада на територији општине носиоци пројекта не промењују најбоље доступних техника за смањење буке у животној средини и мониторинг приликом извођења радова грађења и реконструкције објеката саобраћајне инфраструктуре, индустријских објеката, стамбених, стамбено-пословних и пословних објеката. Исти проблеми идентификовани су у случају управљача главних путева на територији општине Ириг. На територији општине Ириг дефинисано је више извора буке и уочено је непостојање мера смањење, ограничења и забране од стране свих субјеката заштите од буке, независно од надлежности и обавеза дефинисаних позитивним законодавством као и недовољни капацитети ЈЛС. Анализе и резултати буке на територији општине Ириг указују на неопходност акустичког зонирања, дефинисања граничних вредности дозвољеног нивоа буке према намени простора, мониторинга и примене мера заштите од буке од стране свих субјеката заштите од буке на територији општине Ириг и едукацију о правима и обавезама свих субјеката заштите од буке уз јачање капацитета ЈЛС.

4.4 Проиоритетни развојни правци општине Ириг

Усвојени план развоја општине Ириг 2023-2030³¹. идентификује следеће приоритетне правце:

- Развој инфраструктуре
- Екологија и заштита животне средине
- Друштвени развој и
- економски развој.

Ови развојни правци треба да омогуће развој јединице локалне самоуправе свеобухватним приступом који омогућава оставривање идентификованих приоритетних циљева и применом предложених мера, да би се дошло до жељеног стања наведеног у Визији развоја у односу на постојеће стање. За развојни правац комунална инфраструктура и заштита животне средине циљеви су: изграђен систем безбедног и приуштивног водоснабдевања за све становнике општине Ириг, изграђена комплетна инфраструктура за прикупљање и пречишћавање отпадних вода, успостављен и јавно прихваћен систем одрживог управљања комуналним отпадом и изградња и реконструкција савремене и безбедне саобраћајне инфраструктуре до свих насељених места општине Ириг. Везано за развојни правац привредни развој, приоритетни циљеви су: стварање услова за повећање запослености и квалитета животног стандарда за све становнике општине Ириг, унапређење механизма за подршку руралном развоју, развоју пољопривреде и прерађивачке делатности, унапређени услови за убрзан развој туризма у општини Ириг. За све приоритетне циљеве дата је веза – допринос Циљевима одрживог развоја 2030. и преговарачком процесу за приступање ЕУ (обезбедити здрав живот и промовисати благостање за све људе свих генерација, обезбедити доступност и одрживо управљање водом и санитарним условима за све, учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, прилагодљивим и одрживим, Поглавље 14: Транспортна политика, Поглавље 27: Животна средина, Поглавље 28 – Заштита потрошача и заштита здравља и друго). Везано за заштиту од буке у општини Ириг, у SWOT анализи постојећег стања³² један од наведених недостатака је мониторинг буке.

³¹ [ПРОИ](#)

³² [ПРОИ: Преглед и анализа постојећег стања, SWOT анализа](#)

4.5 SWOT анализа постојећег стања везано за заштиту од буке у животној средини

Проучавње и анализа постојећег стања по областима од значаја за заштиту од буке, важећег законодавног оквира, докумената развојног планирања и јавних политика послужили су за израду SWOT матрице ради идентификовања снага, недостатака, потенцијала и претњи на територији општине Ириг. Анализом су идентификовани кључни проблеми и недостаци и процењени потребне активности релевантних субјеката заштите од буке у животној средини.

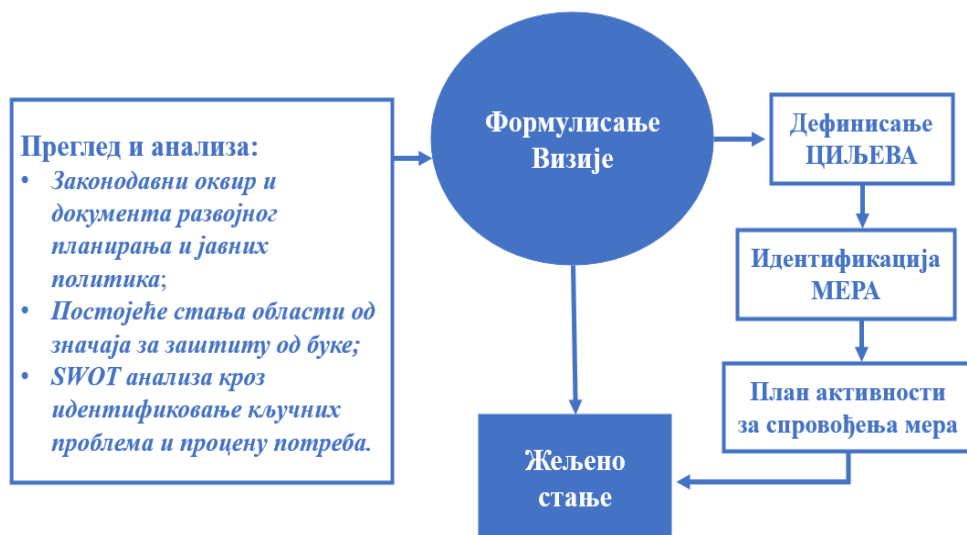
СНАГЕ (предности)	СЛАБОСТИ (недостаци)
<ul style="list-style-type: none"> • Заштита од буке препозната као део интегралног система ЗЖС у документима развојног планирања и јавних политика; • Усвојен ППОИ; • У ППОИ и ПДРБКИВ наведене обавезе ЈЛС везано за заштиту од буке у оквиру територије; • Заштита животне средине у општини Ириг је у надлежности Општине Ириг у складу са Статутом; • Усвојен План развоја општине Ириг у коме је екологија и заштита животне средине један од приоритетних праваца; • Недостатак мониторинга буке препознат као слабост у SWOT анализи ПРОИ; 	<ul style="list-style-type: none"> • Није урађено акустичко зонирање на територији општине Ириг у складу са наменом простора; • Недостатак континуираног мониторинга буке у животној средини; • У ПРОИ ризици и мере заштите од буке у животној средини нису препознате ни у једном од приоритетних развојних праваца општине Ириг; • Недовољни капацитети општине Ириг за спровођење мера заштите од буке у складу са својим надлежностима и обавезама; • Заштита од буке као део интегралног система заштите животне средине није препозната у програму развоја општине Ириг; • Неусклађеност фактичког стања са стањем у катастру; • Недовољно повлачење буџетски средстава намењених за ЗЖС.
ШАНСЕ (потенцијали)	ПРЕТЊЕ (ризици)
<ul style="list-style-type: none"> • Законодавни оквир којим се регулишу надлежности и обавезе свих субјеката заштите од буке; • Јасно дефинисане обавезе субјеката заштите од буке од који својим активностима изазивају буку; • Бука је један од индикатора интегралног система заштите животне средине; 	<ul style="list-style-type: none"> • Субјекти заштите од буке у животној средини чије активности су извор буке не спроводе мере заштите од буке; • Не примењују се мера заштите од буке од стране управљача главних путева и носилаца пројеката за које које дозволу за изградњу издаје надлежни републички или покрајински орган;

<ul style="list-style-type: none"> • Минимизација негативних утицаја људских активности у насељима обухвата ППППНФГ ППОИ; • Важеће казнене одредбе за правна лица која емитују буку изнад дозвољених вредности и надлежности спровођења одредби; • Сарадња са околним ЈЛС на укључивању у израду акустичких зона, успостављање мониторинга буке и контроле спровђења мера заштите од буке заједно са управљачима главних путева и носиоцима пројеката који се реализују на територији више ЈЛС; • Сарадња са околним ЈЛС и свим субјектима заштите од буке у животној средини у вршењу надзора и контроле примене мера заштите од буке у животној средини за све објекте за које дозволу за изградњу издаје надлежни републички или покрајински органи; • Доступност домаћим и страним изворима финансирања; 	<ul style="list-style-type: none"> • Недостатак финансијских средстава; • Конфликти између заштите од буке у животној средини и појединих делатности; • Недостатак међусекторске сарадње; • Неспровођење законских одредаба и планских и стратешких докумената заштите од буке; • Недовољно рестриктивна казнена политика за емитовање буке; • Неинформисаност о обавезама субјектата заштите од буке; • Ненадлежности над изградњом саобраћајница и осталих објеката на територији ЈЛС Ириг за које услове даје република или АПВ; • Недостатак координације са управљачима саобраћајном инфраструктуром и правним субјектима који изводе радове на територији општине Ириг; • Неконтролисана градња на граници са НП „Фрушка Гора“; • Смањење површина под шумама које имају улогу звучних баријера; • Оријентација на моделе урбаног развоја који су у супротности са развојем туризма више и високе додате вредности (непланска градња, туристички објекти без паркинг места); • Прекорачење дозвољених граница буке од стране правних субјектата наведених у ЗЗБЖС.
---	--

5. Визија

Бука представља значајан фактор ризика у животној средини и један је од међусекторских узрока деградације животне средине, услед неусклађених секторских политика и различитих интереса. Визија Програма заштите од буке у општини Ириг је остваривање права човека на живот и развој у здравој животној средини уз уравнотежен однос привредног развоја и заштите од буке у животној средини.

Формулисана је тако да представља пројекцију жељеног стање заштите од буке, као саставног дела интегрисане заштите животне средине на територији ЈЛС на основу резултата прегледа и анализе постојећег стања што је омогућило дефинисање посебних циљева који се желе постићи у планском периоду реализацијом плана активности предложених мера којима су обухваћени сви релевантни субјекти заштите од буке на територији општине Ириг.

Слика 7. Визија програма заштите од буке у општини Ириг

Посебни циљеви који доприносе остваривању визије ПЗБ општине Ириг доприносе приоритетним(општим) циљевима заштите животне средине, циљевима одрживог развоја (3- Обезбедити здрав живот и промовисати благостање за све људе свих генерација, 11.а.-Подржати позитивне економске, социјалне и еколошке везе између урбаних, периферних и руралних области оснаживањем националног и регионалног развојног планирања,12.б.1-Примена стандардних рачуноводствених алата за праћење економских и еколошких аспеката одрживости туризма, 17.14.1-Број земаља са механизмима за унапређење кохерентности мера политике за одрживи развој), преговарачком процесу са ЕУ Републике Србије: 14-транспортна политика, 27-животна средина и климатске промене,28-заштита потрошача и здравља, као и другим општим и посебним циљевима наведеним у документима развојног планирања и јавних политика као на пример Стратегијом одрживог урбаног развоја Републике Србије до 2030 ("Службени гласник РС", број 47 од 28. јун 2019.)³³ и Планом развоја АПВ 2023-2030. године³⁴.

³³<https://pravno-informacioni-sistem.rs/SIGlasnikPortal/eli/rep/sgrs/vlada/strategija/2019/47/1/reg>

³⁴https://www.planrazvojaapv.rs/wp-content/uploads/2023/06/E_PlanRazvojaAPV2023-2030.pdf

6. Посебни циљеви, мере и план активност ПЗБ у општини Ириг

Интегрални систем заштите животне средине обухвата и заштиту од буке у животној средини која се обезбеђује утврђивањем услова и предузимањем мера заштите од буке. Услови заштите од буке обухваћени су законодавним оквиром и документима развојног планирања и јавних политика којима се дефинишу надлежности права и обавезе субјеката заштите од буке. Прегледом и анализом постојећег стања на територији ЈЛС идентификовани су недостатци и проблеми заштите од буке услед непостојања акустичког зонирања и мониторинга буке који би омогућили ефикасније спровођење мера и казнене политике. Недостатак акустичког зонирања и континуираног мониторинга буке идентификовани су и у другим у општинама на простору АПВ приликом израде Плана развоја АПВ 2023-2030. Везано за смањење буке, показатељи спровођења активности мера за развојни правац 3: Зелена Војводина отпорна на климатске промене су: процентуално смањење урбаног становништва изложеног нивоу буке већем од 55 dB, повећање броја ЈЛС које су извршиле акустичко зонирање, повећање броја ЈЛС које спроводе мониторинг буке, повећање броја мерних места у мрежи мониторинга нивоа буке у животној средини. У Стратегији одрживог урбаног развоја Републике Србије до 2030³⁵ у анализи постојећег стања тематске области животна средина и клима за заштиту од буке је наведено да иако одређивање акустичких зона представља законску обавезу за ЈЛС, само мањи број њих је извршио акустичко зонирање у зависности од намене простора а због не постојања обједињеног система станица за мониторинг буке свака ЈЛС одређује број мерних места и динамику мерења, те је немогуће извршити систематизацију података о нивоима буке у Републици Србији. У оквиру стратешког правца квалитет животне средине предложена је и мера јачање институционалних капацитета и примена стратешких и планских докумената у планирању и остваривању урбаног развоја са циљем заштите и очувања животне средине и безбедности живота.

У складу са идентификованим недостацима и потребом за заштитом од буке у општини Ириг, дефинисани су посебни циљеви који су су прецизни, мерљиви, прихватљиви, реални и временски одређени планом активности примене предложених мера. Приоритизација циљева и њихов реалан и ограничен број је у складу са ЗПС РС и омогућава њихово спровођење од стране ЈЛС у току планског периода водећи рачуна о свим начелима управљања системом јавних политика. Програмом заштите од буке у општини Ириг обухваћено је 14 независних али тесно повезаних мера са планом активности чијом реализацијом се остварују циљеви ПЗБ јединице локалне самоуправе који доприносе остваривању приоритетних -општих циљева докумената развојног планирања и јавних политика, циљева одрживог развоја и повезани су са преговарачким поглављима за приступање ЕУ.

6.1 Посебни циљеви

Циљ 1: Одређивање акустичких зона на територији општине Ириг

Непостојање акустичког зонирања у општини Ириг указује на потребу одређивања акустичких зона према постојећем стању изграђености, начину коришћења земљишта, као и према планираним наменама простора на начин дефинисан граничним вредностима индикатора буке (за дан и ноћ) израженим у децибелима ради заштите становништва од буке у животној средини у складу са Правилником о методологији за одређивање акустичких зона (“Службени гласник РС“, број 72 од 8. октобра 2010.),

³⁵ [Службени гласник РС, број 47 од 28. јун 2019.](#)

Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Службени гласник РС, број 75 од 20. октобра 2010.) и ЗЗБЖС ("Службени гласник РС", број 96 од 8. октобра 2021). Остваривање овог циља омогућиће се реализацијом активности за следеће мере: **доношење одлуке о почетку одређивања акустичких зона, одређивање акустичких зона и одговарајућих граничних вредности буке у зависности од намене простора и усвајање акустичних зона (текстуални део и графички прикази)**. Ово ће омогућити ефикаснију примену превентивних и обавезујућих мера за изворе буке и спровођење казнене политике према правним лицима која емитују буку изнад дозвољених граничних вредности у акустичним зонама.

Циљ 2: Мониторинг буке

Ради заштите од буке и смањења изложености становништва буком коју емитују њени извори неопходно је успостављање континуаног мониторинг буке на територији општине Ириг у складу са Правилником о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке у животној средини ("Службени гласник РС", број 139 од 16. децембра 2022.), ЗЗБЖС ("Службени гласник РС", број 96 од 8. октобра 2021.), ЗЗЖС ("Службени гласник РС", бр. 135 од 21. децембра 2004, 36 од 15. маја 2009, 36 од 15. маја 2009 - др. закон, 72 од 3. септембра 2009 - др. закон, 43 од 14. јуна 2011 - УС, 14 од 22. фебруара 2016, 76 од 12. октобра 2018, 95 од 8. децембра 2018 - др. закон). За реализацију овог циља дефинисане су следеће мере: **доношење одлуке о успостављању мониторинга буке, израда програма мерења нивоа буке, израда и усвајање локалног акционог плана мера заштите од буке са мерама, субјектима надзора и казнене политике**. Мониторинг буке обухвата низ активности од информисања становништва, правних лица и осталих субјеката заштите од буке о изради програма мерења нивоа буке до идентификованих мера заштите од буке, субјеката за њихову примену и извора финасирања (у складу са ЗЗБЖС). Реализацијом ових мера у складу да планом активности свим субјектима заштите животне средине од буке биће доступне информације о изворима и нивоу буке, мерама које треба да примени правно лице чије активности доводе до прекорачења прописаних граничних вредности и казненој политици у складу са ЗЗБЖС.

Циљ 3: Едукација субјеката заштите од буке и становништва о правима и обавезама везано за заштиту од буке и јачање капацитета општине Ириг

Остваривњем овог циља побољшаће се међусекторска сарадња, смањити конфликти између заштите од буке у животној средини и појединих делатности, обучити субјекти заштите од буке у животној средини о мерама ограничења, смањења и забране, одговарајућом казненом политиком и ојачати капацитети општине Ириг за заштиту од буке у животној средини у оквиру интегрисане заштите животне средине. Овај циљ ће се оставрити применом следећих мера: **доношење одлуке о динамици и начину обуке, анкетирање субјеката заштите од буке у животној средини и становништва, обука субјеката заштите од буке у животној средини на територији општине Ириг и јачање капацитета у општини Ириг**. Реализација активности у складу са планом унапредиће спровођење законских одредаба и планских и стратешких докумената заштите од буке, информисаност о обавезама субјектата заштите од буке и унапредити капацитете ЈЛС.

6.2 Мере и план активности за постизања циљева ПЗБ у општини Ириг

Циљ 1: Одређивање акустичких зона на територији општине Ириг

Редни број и назив мере	Активности	Период реализације (година)			Показатељи учинка	Носиоци мера и активности	Финансијска Средства (РСД)	Извор Финансирања
		2024	2025	2026				
1.1. Доношење одлуке о почетку одређивања акустичких зона	Усвајање одлуке од стране Скупштине општине Ириг	+			Објављивање одлуке у СЛОС	Општина Ириг	200.000,00	Будет Општине
1.2 Одређивање акустичких зона и одговарајућих граничних вредности буке у зависности од намене простора	Географски опис подручја -намена простора	+			Дефинисан опис намене простора и карта намене простора	Општина Ириг	500.000,00	Будет Општине
	Опис главних карактеристика извора буке	+			Дефинисани и описани главни извори буке	Општина Ириг	500.000,00	Будет Општине
	Граничне вредности буке према намени простора садашње стање и планирано стање (на основу усвојених документа развојног планирања и јавних политика)	+	+		Дефинисане граничне вредности и одређене акустичке зоне (текстуални део и графички прикази)	Општина Ириг	1.000.000,00	Будет Општине

1.3 Усвајање акустичних зона (текстуални део и графички прикази)	Одлука (или сагласност) од стране Скупштине општине Ириг		+	Јун	Акустичке зоне и одлука о објављивању у СЛОС и извештај о спроведеним активностима информисања субјеката заштите животне средине од буке су јавно доступни у електронској форми на порталу општине Ириг	Општина Ириг	1.500.000,00	Будет општине
	Информисање субјеката заштите животне средине од буке о границама акустичких зона, индикаторима и граничним вредностима буке у оквиру истих							

Циљ 2: Мониторинг буке

Редни број и назив мере	Активности	Период реализације (година)			Показатељи учинка	Носиоци мера и активности	Финансијска Средства (РСД)	Извор Финансирања
		2024	2025	2026				
2.1 Доношење Одлуке о успостављању мониторинга буке	Усвајање одлуке од стране Скупштине општине Ириг	+			Одлука објављена у СЛОС јавно доступна у електронској форми на званичној интернет страници	Општина Ириг	200.000,00	Будет Општине

2.2 Израда програма мерења нивоа буке	Одлука (или сагласност) од стране Скупштине општине Ириг	+	+		Објављивање одлуке у СЛОС Програм мониторинга јавно доступан на интернет страницама општине Ириг	Општина Ириг Покрајински секретаријат за урбанитам и ЗЖС Правна лица у складу са ЗЗБЖС	5.500.000,00	Буџет општине Покрајински секретаријат за урбанитам и ЗЖС Правна лица
	Информисање становништва и правних лица о изради програма мерења нивоа буке							
2.3 Израда и усвајање локалног акционог план мера заштите од буке са мерама, субјектима надзора и казнене политике	Идентификација мера заштите од буке и субјеката за њихову примену и извора финансирања (у складу са ЗЗБЗЖС).	+			Сагласност (одлука) објављена у СЛОС и локални акциони план мера заштите од буке са припадајућим прилозима јавно доступан на интернет страницама општине Ириг	Општина Ириг Покрајински секретаријат за урбанитам и ЗЖС МЗЖС РС Правна лица наведена у ЗЗБЖС	10.500.000,00	Буџет Општине Буџет АПВ Правна лица Буџет Републике Србије
	Израда акционог плана примене мера са јасно дефинисаним субјектима њихове примене и припадајућим прилозима (текстуални и графички)							
	Доношење сагласности СО Ириг			+				
Циљ 3: Обука субјеката заштите од буке о правима и обавезама везано за заштиту од буке и јачање капацитета општине Ириг								
Редни број и	Активности	Период реализације (година)		Показатељи	Носиоци мера	Финансијска	Извор	

назив мере		2024	2025	2026	учинка	и активности	Средства (РСД)	Финансирања
3.1 Доношење одлуке о динамици и начину обуке	Израда динамичког плана	+			Одлука објављена у СЛОС доступна на интернет страници општине Ириг и обавештење (средстава јавног информисања)	Општина Ириг	200.000,00	Буџет општине
	Утврђен начин обуке							
	Усвајање одлуке од стране СО Ириг							
3.2 Анкетирање субјеката заштите од буке у животној средини и становништва	Анкетирање о познавању права и обавеза везаним за мере смањења и ограничења буке	+			Одлука (сагласност) на извештај о анкетирању и извештај доступни на интернет страници општине Ириг	Општина Ириг и други субјекти заштите од буке у ЖС	1.500.000,00	Буџет општине буџет АПВ буџет Републике Србије
	Анкетирање о казненој политици везано за прекршаје због прекорачења граничних вредности	+	Септембар					
3.3 Обука субјеката заштите од буке у животној средини на територији општине Ириг	Припрема материјала за обуку и избор начина едукације	+			Усвојен материјал за обуку			
	Упућивање позива за обуку субјектима заштите животне средине од буке	+			Позив објављен и на интернет страници општине Ириг	Општина Ириг и други субјекти заштите од буке у животној средини	500.000,00	Буџет општине буџет АПВ буџет Републике Србије
	Тематске обуке (3) о мерама смањења и ограничења			+	Усвојен извештај	Општина Ириг		Буџет Општине

	буке, надлежности и казнену политику		уар, март, апр.,		о обуци доступан на интертен страници општине Ириг	и други субјекти заштите од буке у животној средини	3.000.000	буџет АПВ буџет Републике Србије
	Тематске обуке (3) везано за мере забране везано за заштиту од буке надлежности и казнену политику		+	јул, авг., септ.				
3.4 Јачање капацитета у општини Ириг	Јачање капацитета везано за извршилачка и радна места за ЗБ у ЖС	+			Запослен(и) број	Општина Ириг	?????	?????
	Јачање капацитета комуналне милиције	+			?	?		
	Континуирана обука свих запослених у општини Ириг да би се избегли међусекторски конфликти	+	+	+	Три извештаја о одржаној обуци на крају сваке године планског периода ПЗБ у општини Ириг	Општина Ириг	3.000.000	Буџет Општине буџет АПВ буџет Републике Србије

7. Овир за спровођење Програма заштите од буке у општини Ириг

У оквиру овог поглавља приказани су главни чиниоци оквира за спровођење Програма заштите од буке у општини Ириг 2024-2027. у складу са улогама, одговорности и временског оквира неопходних активности за праћење процеса спровођења, извештавања и вредновања на основу јасно дефинисаних показатеља учинка активности за реализацију мера усвојеног Програма заштите од буке у Општини Ириг, ради остваривања посебних циљева и достизања жељеног стања формулисаног визијом заштите од буке у животној средини на територији ЈЛС.

Праћење спровођења

Континуирано праћење активности у складу са планом и периодом реализације Програма заштите од буке у Општини Ириг 2024-2027. спроводиће:

- координационо тело (доносиоци одлука унутар локалне самоуправе) и
- носиоци активности и мера дефинисаних у оквиру ПЗБ у општини Ириг.

Наведена структура врши праћење остваривања посебних циљева на основу показатеља учинка и утврђује да ли постоји одступање везано за период реализације и уколико је то случај доноси одлуке одлуке за превазилажење насталих одступања, изазова и проблема када је реч о ефикасности реализације активности на примени мера.

Координационо тело има координатора чија улога је прикупљање информација о спровођењу мера и одржавање континуиране комуникације, пре свега између координационог тела и носилаца мера, уочавање проблема и давање препоруке за решавање истих, праћење усаглашености активности субјеката заштите од буке у животној средини са мерама у Програму заштите од буке у општини Ириг, припрема материјале, извештава координационо тело, и обавља административно-техничке послове. Такође, организује поступак јавних набавки, за активности које у складу са позитивним законодавством спроводе овлашћене организације.

Програм заштите од буке у општини Ириг се спроводи у складу са планом активности за примену мера за сваки појединачни циљ који је алат за операционализацију ПЗБ у општини Ириг. Подаци о спровођењу ће се прикупљати са сваку од активности које су неопходне за спровођење мера а процес обраде података и синтезе о спровођењу ће се реализовати у складу са утврђеним показатељима учинка. Подаци се прикупљају из различитих примарних и секундарних извора (дефинисани обрасци за прикупљање података и информација од носилаца мера, субјеката заштите од буке у животној средини на територији ЈЛС, резултати мониторинга буке, анкете/упитници по потреби).

Вредновање

За утврђивање ефикасности достизања очекиваних промена које су резултат спровођења мера из Програма заштите од буке у општини Ириг и степена достизања посебних циљева спроводиће се периодично вредновање у складу са планом реализације и показатељима учинка. Основа за вредновање су подаци и информације добијени од

руководиоца одељења, носилаца мера и података доступних на званичном порталу општине Ириг. За све предвиђене активности и мере јасно дефинисани показатељи учинка омогућавају рано уочавање о потребном преиспитивању и унапређењу ефикасности уколико се касни у односу на план реализације Програма заштите од буке у општини Ириг. За интерно вредновање неопходно је формирати посебну комисију док се за екстерно вредновање, уколико постоји потреба, могу ангажовати спољни независни консултаната који ће спровести поступак вредновања.

Извештавање

Извештавањем о спровођењу полугодишњих планова, у складу са планом реализације, омогућено је праћење реализације Програма заштите од буке у општини Ириг. У периоду спровођења ПЗБ општина Ириг и други носиоци мера и активности сачиниће следеће извештаје:

- Полугодишњи извештаји о реализованим активностима и уоченим проблемима у току периода за који се извештава;
- Годишњи извештај о постигнутим учинцима и уоченим проблемима везано за реализацију Програма заштите од буке у општини Ириг у години извештавања; и
- Финални извештај о степену реализације Програма заштите од буке у општини Ириг.

Како је Нацрт програма сачињен у првој половини 2024. године први полугодишњи извештај треба сачинити до фебруара 2025. године за период након усвајања Програма заштите од буке у општини Ириг. Први годишњи извештај о постигнутом учинку треба израдити у трећем тромесечју 2025. године.

Предлог извештаја о учинцима спровођења програма заштите од буке у општини Ириг утврђује Општинско веће и исти подноси Скупштини општине (најкасније у року од шест месеци од истека трогодишњег периода спровођења). Након усвајања извештаја о учинцима Плана развоја, Општинско веће, као и Скупштина Општине, могу утврдити потребу за спровођењем ревизије Плана развоја, уз образложење разлога за ревизију. У случају утврђивања потребе, поступак ревизије Плана развоја биће спроводен по истој процедури која је дефинисана и за усвајање Плана развоја.

8. Прилози

Прилог 1 – Решење о формирању Одбора за урбанизам, грађевинарство, стамбено-комуналне делатности и заштиту и унапређење животне средине

Прилог 2– Одлука Покрајинског секретаријата за регионални развој, међурегионалну сарадњу и локалну самоуправу Аутономне покрајине Војводине

Прилог 3 – Извештај о спрвденој јавној расправи на ПЗБ у општини Ириг за период 2024-2027